

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון תקטז ♦ שנה י ♦ אבות ב

שב"ק כי תצא ♦ אלול ה'תשפב

דברי אלוקים חיים מרוך רבינו הגה"ק זיע"א

כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו ה' אלוקיך בידך ושבת שבי וראית בשבי'ה אשת יפת תואר וחשקת בה ולקחת לך לאשה.

המפרשים האריכו לפרש הלשון של הכתוב באומר "כי תצא" שזה הלשון מראה שאין זה חוב לצאת למלחמה, וכן פירש רש"י הק' שבמלחמת הרשות הכתוב מדבר שבמלחמת ארץ ישראל, אין לומר ושבת שביו שהרי כבר נאמר "לא תחיה כל נשמה" ונראה שרש"י לא מדייק שבשביל דכתיב כי תצא מדובר במלחמת רשות אלא משום שנאמר "ושבת שביו" שלא יתכן זה במלחמת מצוה של כיבוש ארץ ישראל, אבל בגמרא במסכת סוטה (דף לה) פירש שם רש"י דלשון "כי תצא" משמע כשתעלה על דעתך לצאת למלחמה, והיינו שהוא רשות לך, ועוד יש להבין שפשיטא שמלחמה עושים עם אויבים ואם כן למה צריך לומר למלחמה על אויביך וכי אפשר לחשוב שמלחמה עושים עם ידידים ואוהבים.

וגם שנקט לשון יחיד "כי תצא" שאדם יחיד יעשה מלחמה ונתנו ה' בידך וכי זה הוא דרכו של עולם שאדם יחיד יעשה מלחמה וזה אפשר רק בדרך נס, אבל נראה שהפסוק מדבר במלחמה טבעית שבדרך כלל מלחמה זה טבעי (אף שכתב הרמב"ן בפרשת בא, שאין טבע בעולם אלא הכל ניסים מ"מ הנס מלוכש בדרך הטבע ויש ניסים שזה ממש שלא כדרך הטבע כמו נס של קריאת ים סוף ואכילת המן במדבר וכו')

ולכאורה אפשר לומר על הקושיא האחרונה שאין מדובר ביחיד שעושה מלחמה אלא שרצה לומר שאם יש אחדות בישראל ונלחמים כאיש אחד אז עושה הקב"ה ניסים ומנצחים במלחמה וכמו שחז"ל אמרו שאחאב שהיה מלך רשע ומ"מ ניצח במלחמות שעשה משום שהיה אחדות ביניהם, ולזה כתב "כי תצא" כלומר שתצא באחדות כאיש אחד אז "ונתנו ה' אלוקיך" בזכות האחדות שיש בישראל.

או שמדובר ביחיד ממש וכמו שהיה מלחמת יהושע בעמלק שאמר לו משה צא אתה והלחם בעמלק מחר (שמות יז) או במלחמת דוד שלחם לבדו עם גלית הפילישי ככתוב בספר שמואל א (יז, מט) וכיוצא בזה כמושה רבינו עם עוג מלך הבשן שאמר לו ה' אל תירא אותו כי בידך נתתי אותו ואת כל עמו (במדבר כא) הרי שראינו שיש אופנים שיש מלחמה באדם אחד, כי גם כוח היחיד הוא רב מאוד, ותלוי מי הוא זה היחיד שכוחו רב כרבים ועוד יותר, וזה היה במשה ויהושע תלמידו ודוד המלך ע"ה. וזה מש"כ כי תצא למלחמה, אפילו לבד ביחידות מ"מ ה' ילחם לך בדרך נס

ולתרץ שאר הקושיות נראה לומר על פי מה שכתבו הספרים הק' שמדובר כאן בפסוק, במלחמת היצר, וכל הפרשה מרמזת על עניני מלחמת היצר הרע ומקור הדברים הוא בזוה"ק ר' שמעון פתח כי תצא למלחמה על אויביך, באיזה היצר הרע דאנן צריכים למיפך לקבלה במילין דאורייתא (דהיינו ללחום עם היצר הרע) עם דברו התורה ולקטרגא ליה (דהיינו ללחום עמו) וכדן יתמסר בידא דברנש (שיתן ה' אותו בידינו) וכמו שאמר הפסוק ונתנו ה' אלוקיך בידך עכ"ל.

המשך בעמ' ב'

דברות קודש מרוך רבינו עט"ר שליט"א

כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו ה' אלוקיך בידך עבודת האדם בעולם הזה על פי תורה היא מלחמה. יעד המלחמה הוא לכבוש את ענייני העולם (ענייני הרשות) ולעשותם כלים לעבודת השי"ת. זהו שפירש רש"י – "במלחמת הרשות הכתוב מדבר" – יש הבדל בין "מלחמת מצוה" ל"מלחמת רשות".

מלחמת מצוה היא מלחמה על צר שבא על ישראל, ואילו מלחמת רשות מטרתה להרחיב את גבול ישראל.

וכאן אין התורה מדברת על מלחמת הגנה, אלא על מלחמת תנופה – על התשוקה לעלות מעלה ממדרגה למדרגה.

לכך נאמר "כי תצא", משמע, יש לצאת ממדידה והגבלה, לצאת מההגבלות של השכל... ולהתקדם...

אם כן, במלחמה שעניינה לכבוש את ענייני העולם, יש לצאת מכל הגבלה...

יציאה מהגבלות היא דבר חשוב בעבודת ה' בכלל ובעבודה שבלב, זו תפילה, בפרט,

קידושא רבא תשפא

ורגמהו כל אנשי עירו באבנים ומת ובערת הרע מקרבך

פתח הכתוב בלשון רבים – "ורגמהו", וסיים בלשון יחיד – "ובערת הרע מקרבך". ביאר האלשיך הק', כי בתחילה דיבר הכתוב אל אנשי העיר: "ורגמהו כל אנשי עירו באבנים", אך לאחר מכן שב הכתוב לדבר אל אבי הבן, אשר הגורם והשורש למעשהו של בן, שהרי בגלל שלא התגבר על יצר ונשא יפת תואר, נולד לו אותו בן סורר ומורה. לכן, מורה לנו התורה "ובערת הרע מקרבך", כדי ששוב לא יקרה כדבר הרע הזה, עליך לבער את הרע שדבק בך, לשוב מהמעשה הרע שעשית, אשר בעקבותיו התגלגל אותו עוון של בן סורר ומורה.

סעודת צפרא דשבתא תשפא

תקעו בחודש שופר

אומרים אנו בשיר של יום "תקעו בחודש שופר" הר"ת של מילים אלו, הם שבת המרמז שבחודש אלול בו תוקעים אנו בשופר, יש להתחזק עוד יותר בשבת קודש המסוגל.

וכן הוא ר"ת תשב, וס"ת 'שור' שהוא 'חומה' בלשון ארמי. כמאמר הפסוק (תהילים צ-ג) תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם ומפרשים שהשי"ת מייסר את האדם עד שישוב, והפירוש "עד דכא" הוא כמו גזע עץ חובטים עליו עד שיהא ראוי לדליקה כן השי"ת מייסר את האדם עד שישוב בתשובה.

ואפ"ל אימרה נפלאה מובא בגמרא (ברכות נ, ב) שלשה מרחיבין דעתו של אדם אלו הן דירה נאה ואשה נאה וכלים נאים.

דכ"א ר"ת ד'ירה כלים א'שה. שמבקשים מהשי"ת "תשב אנוש עד דכא" תשפיע לנו חסדים מרובים ד'ירה נאה כלים נאים וא'שה נאה במידות, הרי אז ירחיב דעתנו ובמילא נשוב אליו ולא נחטא עוד.

שהרי האדם רוצה להיות טוב, אלא טרדות והתלאות שעוברים מידי יום משבשים דעתו של האדם, ונופל לעצבות וממילא גם לחטאים ופשעים ר"ל.

רעווא דרעוין תשפ"א

ולפי זה ניחא שכתב כי תצא למלחמה וגו' בלשון יחיד שכל אחד לוחם עם היצר הרע שלו ואיזהו הוא גיבור הכובש את יצרו שלו והיצר הרע נקרא שהוא אויב לאדם וזה בא הפסוק לומר שאל תחשוב שהיצר הרע הוא ידיד שלך שנותן לך עצות טובות להנות מן העולם הזה, כי תדע שהוא השונא שלך ואתה צריך לצאת למלחמה אז ה' יתן אותנו בידך כלומר שבמה תצא למלחמה עליו, זה אך ורק בתורה תפילה וצדקה ושלושתם מרומז במ"ש בידך, כי התורה נקרא "יד" וכמ"ש בגמרא אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו ותפלה נקרא גם "יד" דכתיב ופרשתם כפיכם וגו' וצדקה נקרא "יד" שניתן מיד העשיר לעני וידוע מש"כ האריז"ל שבנתינת הצדקה יש רמז לשם הוי"ה ב"ה, דהיינו הממון מרמז על ה - י' של השם, והיד שנותן מרמז על ה - ה' שבשם מכיון שיש ביד ה' אצבעות, והזרוע של יד העני מרמז על ה - ו' של שם הוי"ה ב"ה (שהזרוע דומה ו') וה' אצבעות של העני המקבל את הצדקה הוא נגד ה' האחרונה שבשם. (ולכן כתבו אגב בספה"ק שאם נותן האדם את הצדקה שבידו לקופה של צדקה יתנו בשני ידיו שלו שיחשב כיד העני המקבל בכדי שיהיה הרמז על השם במעשה הצדקה)

ומש"כ בפסוק ושבת שבינו איך יפורש זה במלחמת היצר שעליו מרומז הפסוק יש לומר בפשטות דחז"ל אמרו שע"י תשובה מאהבה נהפכו הזדונות של העבירה לזכויות ואם כן שובים ממנו את העבירות שנמסר ביד היצר ונעשים מזה מצות וזה מה שכ' ושבת שבינו, וגם ידוע שאם אדם מנצח את יצרו מוציא ממנו את התורה והמצות שאדם עושה כשהוא היה רשע שזה הולך לסטרא אחרא וכמו שכ' האריז"ל וגם ברמב"ם מבואר שטורפים את המצוות שעשה בעודו רשע והכל מחזירין להאדם אם הוא עושה תשובה ונעשים הכל זכויות וזה הכוונה של ושבת שבינו.

ומש"כ רש"י שבמלחמת הרשות הכתוב מדבר וכו', כלומר שעיקר מלחמת היצר הרע הוא בדברים שנראה כרשות, שהיצר הרע הוא חייב משום צובע (כנודע מספה"ק) דהיינו היצר הרע זה עמלק שבא ללחום עם האדם בדרך מירמה וכזב ועושה לאדם קרירות בבחינת "אשר קרך בדרך" ואומר לאדם שאין זה כל כך חמור ואפשר להקל בזה ובכך הוא תופש את האדם ברשתו אשר טמן לו, ובפרט בדבר שהוא בעצם רשות דהיינו שמותר לאכול ולשתות וכדומה בדבר שמותר ואומר לו הרי זה לך מותר ובדרך הזה הוא מכניסו אח"כ גם לעבור באיסורים קלים, ודרך היצה"ר שהיום אומר לך כך ולמחר אומר לו כך עד שיבוא לעבירות הכי חמורות כע"ז וכו'.

ולזה ציונו התורה הק' "קדש עצמך במותר לך" וכמ"ש הרמב"ן בפירושו על התורה בפרשת קדושים שעל זה הזהירה התורה הק' קדושים תהיו וגו' לומר קדש עצמך גם במותר לך שבאיסורים גמורים לא יעז היצר הרע להגיד לאדם לעשות עבירות מפורסמות כגון לחלל שבת רח"ל ועריות ח", אלא תופס את האדם לומר לו הלוא זה מותר לך, ומביא לו ראיות שונות והיתרים מדומים, אבל האדם צריך ללחום נגדו וגם מה שמותר לגמרי ידע שלא צריך להיות נבל ברשות התורה וכמ"ש הרמב"ן הנ"ל בלשונו הק' ע"ש.

וגם לפי הרמב"ם ושאר פוסקים שלא כתבו כן שהפסוק הולך על לומר קדושים תהיו וגו' אלא כמו שכתב רש"י פרושים מן העריות ומן העבירה, מ"מ מודים הם שיש בזה דבר שיש למנוע מהם וכמ"ש הרמב"ם והש"ע שיש דברים שאף שזה מותר מצד עצמו ראוי למנוע ממנו ויש דברים שכתב שזה מגונה, והכוונה אחת היא שיש לדעת שלא הכל מותר שאף בדברים שמותרים צריך להיות לאדם רסן מה למנוע בדברים הרשות.

וזה כוונת רש"י באומר כאן שבמלחמת הרשות הכתוב מדבר אבל במלחמת מצוה הרי כתוב לא תחיה כל נשמה ואדם הרגיל לא יעבור ע"ז ולא ישמע ח"ו ליצר הרע לעבור עבירה לשמה, בכדי שהוא יוכל לעשות מצות התשובה אח"כ וגם יוכל לקיים מצות ושבת שבינו, שזה הכל מעשה של היצר וחז"ל אמרו שאומר אחטא ואשוב אין מספיקים בידו לעשות תשובה והבחינה של עבירה לשמה כת הספה"ק שלא שייך בזמן הזה, מכיון שצריך שיהיה כל כונתו אך ורק לשם שמים וזה כמעט שלא מצוי הזה, מכיון שצריך שיהיה כל כונתו אך ורק לשם שמים וזה כמעט שלא מצוי בזמן הזה, ולכן העיקר מלחמה הוא בדברים של רשות וכנ"ל.

ועתה נביא בעז"ה את דברי קודשו של האור החיים הק' שכתב לפרש הפרשה הזו כדרך רמז, על זה הדרך, דהנה כל בני העולם וקיומו, הכל תלוי במעשה בני ישראל, שאם יטיבו דרכיהם העולם קיים, וישמחו השמים ותגל הארץ, וגם ה' אלוהינו ובא הכתוב באומרו כי תצא להעיר להאדם כי ביציאתו מעולם העליון לבוא הזה יהיה הוא מוכן למלחמה, כי לא יחשוב שאין צריך תגבורת לניצחון זה אלא אדרבה לזו יקרא מלחמה על דרך אומרם איזהו גיבור הכובש את יצרו (אבות פ"ד) שאין גבורה גדולה מזו ולא אמר למלחמה בפת"ח תחת הלמ"ד.

ואמרו על אויביך בא להעיר כי לא מלחמה זו כגיבור הלוחם ללכוד עיר וכשיקוץ במלחמה הזו ופנה וילך לעצמו, אלא מלחמה הזו הוא כאדם הלוחם עם אויבו, שאם יתרשל יקום עליו והיכהו, כמו כן אם יתרשל האדם מללחום את האויב אז יקום עליו האויב ויאבדהו מן העולם, ומבטיחו הכתוב שהגם שתקיף הוא היצר מכוח אנושי, אע"פ כן יתנהו ה' בידו.

ומה שאמר ושבת שבינו, פירוש מה ששבה הוא מבחינת הטוב ממך בפתויו ובנצחונו שכמה נשמות מעם בני ישראל שבויות בידו. ואמר אשת יפת תואר, פירוש "אשת" שהוא נשמת האדם, כי הס"מ שולט בנפש עד שתד מטה ותכנס באדם, שממנו הוא לוקחה בשבי, והנפש תיקרא "אשה" ולזה יקרא "יפת תואר" כי הנפש יפה עד מאוד מתנוולת במעשיה הרעים, וכשינצח את היצר אז ישכיל האדם בנפשו מה יפה ומה נעימה היא הנפש שאדם.

ומה שאמר וחשקת בה, פירוש שאז החשק שהיה לו כדברי היצר ובפתויו ילבשם לתקן לה את המשכולות, ועולם הקים שהוא כולו הוא טוב.

ומה שאמר והבאת אל תוך ביתך, לפי שע"י פיתוי הרע מתרחקת הנפש מהגוף ושוכן חלק במקומה, והגוף נקרא בית, וכשנצח את יצרו אז יביא נפשו לתוך ביתו ויקרא הוא בעל הנפש שהוא קנה אותה ממקום טמא, ולכן צריך לנקותה מהחלי הרע הנדבק בה שהוא בחינת שער הראש ולכן צריך לגלחה וכמ"ש וגילחה את ראשה.

ומש"כ ועשתה את ציפריה, שהיא לשון תיקון שתסיר מסוה הטומאה מרוח הטומאה, והוא אומרה והסירה את שמלת שביה מעליה, שקנתה משביתה במקום טמא וזה יהיה על מירוק החטאים ודרכי התשובה והכנת הדעת מול אלוהי ישראל ב"ה ויבחר מקום מושב לה בית המיוחד לישראל שהוא בית המקדש והוא אומרו של הכתוב וישבה בביתך, ותתודה בבכי על אשר מעלה באביה ואמה ועל פרידתה מהם, ואביה זה הקב"ה ואמה היא כנסת ישראל, ירח ימים זה השיעור המספק לשוב או שהוא ירמוז לחודש המיוחד לתשובה שהוא חודש אלול. עכ"ל ק.

אלול - זה הזמן להתעורר מתרדימה של היצר הרע

והנה אנו נמצאים בתחילת חודש הרחמים והסליחות של חודש אלול וזה הזמן להתעורר מתרדימה של היצר הרע ולצאת נגדו להלחם בו וכמו שנזכר, אבל אין הכוונה לצאת מאוהלו של תורה ותפילה אלא אדרבה עלינו להיות יושב אוהב וכמו שיעקב נקרא איש תם יושב אוהל של תורה ויר"ש וחסידות, כי ידוע מה שכתב הרה"ק הבני יששכר בספרו הק' אגרא דכלה בדרך רמז שכתב "כי תצא למלחמה על אויביך" שמיד שאדם יוצא מאוהלו של תורה אז אתה צריך להילחם על האויבים וצריך רחמים מאת ה' להינצל, אבל אם לא תצא מאוהל של תורה, אז הם נופלים מתחתיו בלי שום מלחמה.

אבל אע"פ כן אם כבר יצא מאוהלו של תורה אל יתייאש האדם אלא יעשה מלחמה עם היצר הרע והמלחמה הוא תורה ומצוות וכמו שאמרו חז"ל שה' יתברך אומר בראתי יצר הרע אבל בראתי לזה תבלין וזה עסק התורה ולכן נשתדל כלונו יחד להרבות בתורה בימים הק' של חודש אלול וכן להרבות בתפילה ובצדקה וחסד ולהיות מוכנים ליום הדין של ראש השנה ויום כיפור הבאים עלינו לטובה.

ואז נזכה לכתובה וחתימה טובה טובה בספרן של צדיקים גמורים ולהיות לנו שנת שפע ברכה והצלחה וחיים טובים ושלוה, ובעיקר שנזכה כבר לשנת גאולה וישועה, ולשנת בנין בית המקדש, מתוך רחמים וחסדים מגולים אמן.

פניני חיים

עובדות חיים

השב תשיבם לאחיק (כב, א)

הרה"ק רבי ישכר דב מבעלזא זצ"ל, שבת פעם בעיר אחת, וכדי להכיל את האורחים הרבים, הקימו במקום אהל גדול.

במהלך השבת, אבד אחד המתפללים את האבנט שלו, וחסיד אחר מצאו בצדו השני של ההיכל והכריז עליו בקול, כדי להשיבו לבעליו. שמע המאבד את הכרזתו, וצעק לו כי הוא בעליו של האבנט ואף נתן לו את סימניו, והלה התכוון להשליכו אליו מרחוק. באותו רגע נכנס הרבי וראה את הנעשה.

"שמע נא", פנה אל המוצא בחביבות, "הרי הזדמנה לך מצוה יקרה של השבת אבדה, מצוה חשובה שלעתים יכול האדם לחיות מאה ועשרים שנה ולא לזכות לקיים אותה, ומצוה כזו אתה מתכוון לזרוק? טוב יותר שתתכונן לקראת המצוה באמירת 'לשם כל ישראל', ותכוון בכך לזכות גם את אלו שלא זכו לקיים מצוה זו."

מוצא שפתיך תשמור ועשית (כג, כד)

מרח הגאון מטשיבין - רבי דב בעריש וויזניצער זצ"ל נהג שכאשר היו מכבדים אותו לכתוב אות בסיום ספר תורה חדש, היה מסרב, ובמקום זה היה מבקש לעשות את הסופר לשליח עבורו בכתיבת האות. כשנשאל פעם לפרש מנהגו זה, סיפר רבי דב בעריש כי אירע פעם בחו"ל שהשתתף בהכנסת ספר תורה שתרם יהודי שחנתו היה מחלל שבת, ומכיון שחשש שמא גם הלה יכתוב את הספר התורה, לכן אמר שאינו כותב את, והוא מבקש שהסופר יהיה שלוחו. בעקבות זאת עשו כל הנאספים כמותו, וממילא גם הלה לא כתב מכיון שבשעתו אמר ש"אינו כותב" למרות שכוונתו היתה רק לאותו מעמד, מכל מקום אינו רוצה לשנות מהדיבור שהוציא מפיו

(שר התורה)

ואמלא אותו רוח אלוקים (לא, ג)

בא יהודי אל הרה"ק בעל הדברי חיים מצאנז זי"ע, ושיבח את בנו, הרה"ק בעל הדברי יחזקאל משינאווא זי"ע, וסיפר על גאונותו ולמדנותו הנפלאה. ענה הדברי חיים, שעל גאונותו ראוי בני לתואר גאון, אבל אין זה מוכיח שראוי הוא להיות רבי. המשיך היהודי לתאר את עבודתו המופלאה של הבן בתפילות ובתעניות וסיגופים, ענה הדברי חיים, שאכן בכך הוא ראוי לתואר צדיק, איך עדיין אין זה מספיק להקרא רבי. היהודי המשיך וסיפר שבוקר אחד כשירד שלג חזק הלך הרה"ק משינאווא ברחוב והבחין ביהודי שאין לו מעיל וכולו רועד מקור, ומיד פשט את מעילו והלביש את העני כשהוא עצמו נשאר ללא מעיל. בשמעו זאת, אמר הדברי חיים שעכשיו הוא רואה שבנו ראוי להקרא רבי.

(ילקוט מאיש לרעהו)

ושמרו בני ישראל את השבת (לא, טז)

מסופר על מרח"ה חפץ חיים זצ"ל, שכאשר קיבל פעם מכתב מעיר מסוימת ובו בשרוהו שנוסדה שם חברת "משמרת שבת" פרץ בבכי. משנשאל ה"חפץ חיים" לפרש בכייתו, והלא מן הראוי להרגיש סיפוק כשהיהודים מתארגנים לשם הגנה על השבת? השיב הרב: כשתראו אדם עובר ליד בית, מעיף עינו עליו ומשבח לבורא העולם שבראו שלם באיבריו, מעצמכם תבינו כי הבית הזה הוא בית נכים שבו מאושפזים אנשים בעלי מומים: קטעים, גדמים ועוורים. כך כאשר אנו רואים שנוסדה חברה ל"שמירה" על השבת, עלינו להסיק שהאנשים בעיר זו הנם בבחינת "בעלי מומים" ביחס לשבת, והרי זה בבחינת "בית חולים" גדול למחללי שבת. ועל זה ראוי לבכות.

(נדר יוסף)

השב תשיב לו את העבט וגו' וברכך, ולך תהיה צדקה לפני ד' אלקיך. (כד, יג) עליך להשיב לעני את המשכון, והוא יברכך על כך, הפסוק בא לרמז שהאדם חייב להחזיר את המשכון לעני, אבל לא על מנת שהעני יברכהו, אלא בגלל שכך צוה בוראו, זה אמור בפסוק "השב תשיב לו העבט" תחזיר לעני את המשכון "וברכך" הוא יברך אותך על זה, אבל הכוונה שלך תהי' "ולך תהיה צדקה לפני ד' אלקיך" עליו לעשות את זה רק מסיבת היות זו מצוה אשר צוה ה' אלקיך.

(קדושת לוי)

כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם ונתנו איש כופר נפשו (ל, יב) כשתבואו למנות מנהיג לישראל הנקרא ראש בני ישראל צריך למנות אחד שמוכן לתת את עצמו ככופר נפש ולמסור נפשו בעד כלל ישראל.

(אלשי"ך)

קח לך בשמים ראש מר דרור (ל, כג)

דרש הרה"ק רבי יוחנן מטולנא זי"ע: 'קח לך' - כל יהודי צריך לבחור לעצמו 'בשמים ראש' - מנהיג שראשו בשמים. וכי תשאל, מנין אדע מי הוא הרבי האמיתי שהוא 'בשמים ראש'? התשובה היא, 'מר דרור' - רבי הקורא דרור לכל המרים, מחזק אנשים אומללים, ויודע תמיד לומר את המילה הנכונה שתעודד ותשמח את מר הנפש, אותו יהודי המשמח אנשים בכל עת, הוא הצדיק האמיתי שראשו בשמים

(תנחומך ישעשעו נפשי)

זכור את אשר עשה לך עמלק וגו' אשר קרך בדרך. (כה, יז-יח)

'עמלק' ר"ת ע'מלק מ'קרה ל'בבות ק'דושות, 'אשר קרך' לשון קרירות שמקרר את האדם בדרך שמקבל על עצמו איזה דרך שיהיה בעבודת ה' ואם מחזק עצמו בשמחה, אז אין לך מחית עמלק גדול מזה.

(שומר אמונים)

מחלליה מות יומת כי כל העושה בה מלאכה ונכרתה (לא, יד)

לכאורה קשה למה דנים מחללי שבתות למיתה והלא דין הוא בשבת שפיקוח נפש דוחה שבת ומזה משמע שנפש ישראל למעלה מן השבת? אבל באמת כאשר אדם מישראל מחלל שבת ח"ו נכרתת נפשו מן השורש וממילא הוא גברא קטילא בלבד, ואין ערך לכל חייו, וזהו שאמרה תורה "מחלליה מות יומת" כי אינו כבר בגדר פיקוח נפש, כיון שאינו נפש כבר, כי בר קטלא הוא, משום "כי כל העושה בה מלאכה ונכרתה" והריהו כאינו.

(הרה"ק ר' ברוך ממעזיבז זי"ע)

הרחיבי מקום אהלך וגו'. (הפטרה)

על דרך הנאמר (שמות כה, ח) ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם וגו', ואמרו על זה בזוהר הק' בתוכם ממש. והיכן הוא מקום המשכן, בלבד של האדם ובנשמה שבמוחו, אשר נדמו כמו אוה"ל לשבת בית, וכל כמה שמפנה את לבבו ומוחו מדברי חולין, ומרחיב את אוה"ל לדברי קדושה, שורה בקרבו השכינה

(חוקי חיים)

ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת (לא, טז)

אם אדם מישראל שומר שבת כהלכתה דבר זה נותן לו חיות וכח שיוכל לעבוד את השי"ת בשאר ימות השבוע, וממילא כשמגיע שבת הבאה כבר נקל לו יותר להגיע לקדושת השבת. זה שאמר הכתוב ושמרו בני ישראל את השבת, זה יעזור להם לעשות את השבת הבאה. (קדושת לוי)

קול קראלי - 074-7962278

הליכות חיים

הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מו"צ בק"ק קראלי ומח"ס גם אני אודך

נעימות החיים

גדלים תעשה לך על ארבע כנפות כסותך (כב, יב)
לאחר השואה הנוראה, הביא האדמו"ר מצאנז קלויזנבורג צ"ל, אגד ציציות אחד, כדי ליתנו לאחד הפליטים האומללים, שיזכה לשזור בבגדו ולקיים את המצוה היקרה.

כל הניצולים, שלא זכו לקיים את המצוה במשך כל שנות השואה, עטו בהתלהבות רבה על האדמו"ר וביקשו לזכות בחוטים.

הרבי, שהיה מרוגש מאד, החליט, בשל המצב, להטיל גורל בין כל הצדיקים, שכל שנות האימה לא הצליחו להכהות אצלם את חיוב המצוות.

בחור צדיק אחד, בשם מנדל פשיטיק, התקרב לעבר האדמו"ר, ולפתע קרע את חולצתו היחידה משני הצדדים, באופן שהפכה החולצה לבעלת ארבע קרנות מרובעים!!

"עתה כשאני לבוש בגד בעל ארבע כנפות – אמר הבחור – יש לי דין קדימה לפני כולם, שהרי אני חייב מן התורה להטיל ציציות בשפת ארבע פינות חולצתי..."

הרבי הופתע מהחריפות ומסירות נפשו של הבחור מנדל לקיים את המצוה, אדם שזה עתה יצא מן המחנות, ואי אפשר לתאר את מידת הסבל שעבר עליו – והדבר היחיד שמעניין אותו, עוד לפני האוכל והבריאות הגופנית, היא מצות ציצית! אבל התלבט הרבי, מה לעשות עתה. מחד, הבחור אולי צודק, שכן חיובו הוא מהתורה. אבל מאידך – עוד בטרם בואו לכאן ידע הרבי שיצטרך לעשות גורל, ואם כן הקהל כבר זכה בעריכת הגורל, והיאך יעביר עכשיו את הזכות בקיום המצוה ליהודי אחד?

לבסוף הכריע הרבי, שמאחר והחליט לערוך גורל עוד טרם קריעת חולצתו של הבחור, אם כן מוטלת עליו המצוה ליתן את הציצית למי שיזכה בגורל, ולא יכול לקפח את כל הפליטים שציפו לזכות בגורל, לכן כך החליט לעשות. אבל לפני שניגש לעריכת הגורל, פנה ולחש למנדל: "אם כוונתך היתה לשם שמים, יסובבו מן השמים שתזכה אתה בגורל..." ומי זכה לבסוף בגורל? – אכן, מתוך מאות היהודים שהיו שם, זכה הצדיק מנדל פשיטיק בגורל...

(אחת שאלתי)

כיסוי הסכין בברכת המזון במפת ניילון שקופה

שאלה: האם סגי לכסות הסכין בשעת ברכת המזון, במפת ניילון שקופה. – תשובת הגאון ר' יקותיאל ליברמן בספרי גם אני אודך: מקור דין כיסוי הסכין בשעת ברכת המזון, הוא בשו"ע (קפ, ה): "נוהגים לכסות הסכין בשעת ברכת המזון". – וכתב הב"י (סימן קפ) ב' טעמים למנהג זה. האחד, שהברזל מקצר ימי האדם, ואינו דין שיהיה מונח על השולחן שדומה למזבח שמאריך ימי האדם. והטעם השני בשם רבינו שמחה, לפי שפעם אחת הגיע אחד לברכת ובנה ירושלים ונזכר בחורבן ותקע סכין בבטנו.

והכף החיים (סי' קפ סקט"ו) הביא טעם אחר מספר מטה משה (סי' ד"ש) בשם בן דינאי, לפי שברכת יעקב אבינו הוא מטל השמים ומשמני הארץ, וברכת עשו הוא ועל חרבך תחיה, לכן עתה בבהמ"ז שמזכירין ברכת הארץ שהיא ברכתו של יעקב, מכסין הסכין שהיא ברכתו של עשו, כי לא ינוח שבת הרשע על גורל הצדיקים.

ומטעמא דנפשיה כתב, לפי שכל אותיות של אלף בית יש בבהמ"ז, חוץ מן ה', וכתב הרוקח (סי' שלו) ותשב"ץ (סי' שטו), שבאו להודיענו שאין מלאך המות א"ף שצ"ף קצ"ף (ראה ישעיה נד, ח "בשצף קצף" ובתרגום יונתן "חרון אף") אנ"ף זע"ף נג"ף רש"ף, שולט בכל סעודה שמברכין בהמ"ז בכוונה, לכך מכסין הסכין לרמז לזה, דבשעת בהמ"ז אין חרבו של מלאך המות שולט, והביאו שיירי כנסת הגדולה (אות ב).

טעם נוסף מובא בכף החיים, דבבהמ"ז אנו מבקשים שתבנה ירושלים ובהמ"ק בנין עולם, וארמון על משפטו ישב, ועל זמן ההוא נאמר לא ישא גוי אל גוי חרב וכו', ולכן מכסין הסכין בבהמ"ז, לרמז כי בעה"י תתקיים בקשתינו על בנין ירושלים ובהמ"ק, ולא תראה עוד חרב ומלחמה בעולם בב"א.

וכל זה טעמים פשטיים, אמנם בשער רה"ק (דף י"ד) כתב בשם האר"י ז"ל, שמי שהוא משורש קין, צריך להזהר להסיר הסכין מעל השולחן בעת בהמ"ז לגמרי, ולא יספיק לכסותו בלבד, יען כי כלי הזיין הם בקין כנודע, עכ"ל. וכבר כתבנו לעיל (כה"ח סי' קסז אות מא) בשם האר"י ז"ל, שאין אנו יודעים מי הוא זה משרשי קין ואי זה הוא משורש הבל, לפי שנותרו הניצוצין, וצריכין הכל להסיר הסכין מעל השולחן בשעת בהמ"ז ולא די בכיסוי.

נפקא לן כמה טעמים לכיסוי הסכין בשעת ברכת המזון: – א) שהברזל מקצר ימי האדם, ואינו דין שיהיה מונח על השולחן שדומה למזבח שמאריך ימי האדם [ב"י]. – ב) שפעם אחת הגיע אחד לברכת ובנה ירושלים ונזכר בחורבן, ותקע סכין בבטנו [ב"י]. – ג) ברכת יעקב אבינו הוא מטל השמים ומשמני הארץ, וברכת עשו הוא ועל חרבך תחיה, לכן כשמזכירין ברכת הארץ שהיא ברכתו של יעקב, מכסין הסכין שהיא ברכתו של עשו [מטה משה בשם בן דינאי]. – ד) כל אותיות של אלף בית יש בבהמ"ז חוץ מן ה', לרמז שאין חרבו של מלאך המות שולט בכל סעודה שמברכין בהמ"ז בכוונה, ולכך מכסין הסכין לרמז לזה, דבשעת בהמ"ז אין חרבו של מלאך המות שולט [מטה משה, ושכנה"ג]. – ה) לרמז כי בעה"י תתקיים בקשתינו על בנין ירושלים ובהמ"ק, ולא תראה עוד חרב ומלחמה בעולם בב"א [כף החיים]. – ו) מי שהוא משורש קין צריך להזהר להסיר הסכין לגמרי ולא יספיק לכסותו בלבד, כי כלי הזיין הם בקין, וכיון שאין אנו יודעים מי הוא זה משרשי קין ואי זה הוא משורש הבל, צריכין הכל להסיר הסכין מעל השולחן בשעת בהמ"ז, ולא די בכיסוי [האר"י ז"ל].

הנה לפי שני הטעמים שהביא הב"י לא סגי בכיסוי ניילון שקוף, דאינו בדין שיהיה מונח על השולחן. וגם חשש תקיעת הסכין רח"ל לכאורה יש, ובפרט לפי מה שכתב הכף החיים, שלפי הקבלה לא די בכיסוי הסכין וצריך להסירו דוקא. ואם כי בחסד לאלפים (סק"ה) כתב, דנוהגים לכסות הסכין או להסירו, ובשולחן הטהור (סעיף ד) כתב, דלכתחילה יסלק הסכין, ואם אי אפשר לסלקו מכסהו במפה עיי"ש, אלמא דאין צריך להסיר את הסכין ודי בכיסוי. מיהו בניילון שקוף נראה להחמיר, דגרע טפי שנראה לעין ולא מיקרי מכוסה.

מאות כבר נושעו! ומה איתך?
רוצים גם ישועה? יש לכם שמחה, אזכרה וכו'
תרמו בעין יפה וקחו חלק בהפצת המעיינות של
מרכז "אמונת חיים" קראלי
כתובת לתרומות תגובות ולקבלת הגליונות
רח' דב גור 20/23 אשדוד טל. 055-6798152
באימייל: 3118494@gmail.com

לעילוי נשמת
מרת פייגא גיטל גוטמן ע"ה
ב"ר יוסף מתתיהו הכהן ז"ל
נלב"ע יג אלול תשפא
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת
הרה"ח יחיאל מאיר ז"ל
ב"ר משה אליעזר ז"ל
מרת ברינדיל ע"ה
בת הר"ר יהודה מנחם ז"ל
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק
אדונינו מורינו ורבינו
הגה"ק יצחק צבי משה זצ"ל
ברא כרעא דאבואה
אדמו"ר אביגדור מוזס זצ"ל
מקראלי
נלב"ע ד' טבת תשעט
זכותו יגן עלינו ועכ"א
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת
ה"ה דניאל בן שרה סולנג' ע"ה
נלב"ע י"ט טבת תשפב
ה"ה שרלי בן רבקה ז"ל
נלב"ע חשון תשפב
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת
הגה"צ משה וועבר זצוק"ל
בהרה"צ מרדכי זצ"ל
נלב"ע יב כסלו תשפא
ת. נ. צ. ב. ה.